

Vejle Kommune
Teknik & Miljø
Kirketorvet 22
7100 Vejle

Att.: Marianne Bjerre

Juni 2021

Vejle-Fredericia Landboforenings bemærkninger til Vejle Kommunes forslag til Kommuneplan 2021-2033

Vejle-Fredericia Landboforening har med interesse læst Vejle Kommunes forslag til Kommuneplan 2021-2033. Vi noterer os, at Vejle Kommune har et ønske om en visionær udvikling, hvor der er fokus på at udnytte klimaudfordringerne til at skabe ny vækst og sikre en fremtidig bæredygtig forsyning. Vi glædes over, at udviklingen skal ske i øjenhøjde og samskabelse med borgere og erhvervet, men savner et mere målrettet fokus på at skabe de bedste rammer for lokal fødevareproduktion.

Vores medlemmer og deres virksomheder driver, forvalter og ejer en stor andel af det åbne land i Vejle Kommune, og derfor er det vigtigt at de fortsat sikres driftsmæssig fleksibilitet og investeringssikkerhed. Udover at drive en virksomhed, er vi også opmærksomme på, og forholder os til samfundets ønsker til biodiversitet, natur, klima og miljø. En dagsorden som også vi, som bor og er værter for naturen, finder vigtig. Landbruget vil gerne være samarbejdspartner, og arbejde for en gensidig værdiskabelse.

Der er mange interesser at tilgodese i det åbne land, og landbruget ønsker at være en positiv medspiller. Grundlæggende er det dog vigtigt at understrege, at frivillige aftaler er afgørende for den gode proces og i sidste ende det bedste resultat. Tidlig inddragelse af os som organisationer, vores rådgivningsvirksomheder og vores landmænd, har vi gode erfaringer med, bringer os tættere på den gode udvikling og planlægning. Som foreninger ønsker vi at tage et større ansvar i den udvikling, vi ser, særligt også når det gælder udvikling baseret på den fysiske planlægning. Flere og flere projekter omfatter en større andel lodsejere. Det værende sig lavbundprojekter, naturprojekter, multifunktionel jordfordeling, grundvandsbeskyttelse m.m. Som landboforening kan vi både skabe værdi for vores medlemmer og vores samfund, hvis vi bliver inddraget tidligt. Således skal dialogbaseret planlægning gerne, efter vores vurdering, bringe værdi til landbrug og samfund.

KHL, Jysk Landbrug, FamilieLandbruget og Vejle-Fredericia Landboforening har følgende konkrete bemærkninger til de enkelte afsnit i forslaget til Kommuneplan 2021-2033:

Landbrugsudpegninger

Det kan bekymre os, at planudpegningen for større husdyrbrug ikke får mere opmærksomhed. Det forventes at husdyrproduktionerne i løbet af den næste planperiode samles på færre, større og mere intensivt drevne husdyrbrug. Derfor bør kommunen overveje at udpege mere end tre områder egnet til store husdyrbrug.

Netop nye staldanlæg giver mulighed for at etablere en produktion efter de nyeste forskrifter, således der sikres udvikling i stedet for afvikling. Store enheder giver robusthed, fleksibilitet, øget dyrevelfærd og nye muligheder. Det værende sig både i forhold til driftssikkerhed, rentabilitet, klima og miljø. Noget der vil styrke miljøindsatsen og sikre attraktive arbejdspladser lokalt. Samtidig sikre det også arbejdspladser med høj medarbejderfokus.

Udpegningen af konkrete områder vanskeliggøres af at forskellige typer af husdyrbrug afkaster forskellige afstandskrav, herunder ikke mindst pga. forskelle i emission af hhv. lugt og ammoniak, hvorfor konkrete udpegninger vanskeliggøres. Derimod opfordres til at kommuneplanens landskabsudpegninger i større omfang konkretiseres i forhold til landbrugets mulighed for at etablere større produktionsanlæg. Det er primært her udfordringen ligger.

Lavbundsarealer og vådområder

Udtagning af lavbundsjord kan være et godt værktøj til at imødegå konsekvenserne af klimaforandringerne. Men udtagning af lavbundsjord og genskabelse af den våde natur bør som udgangspunkt ses i samspil med andre formål, eksempelvis med målopfyldelse af vandrammedirektivet og 3. vandplanperiode. Ligeledes bør klimatilpasning og tilbageholdelse af overfladevand indtænkes ved genskabelse af vådområder.

Landbrugsorganisationerne er positivt overfor et fortsat samarbejde omkring vådområder som en del af den kollektive indsats, og det anbefales, at kommunen ser på mulighederne for jordfordeling, herunder især den multifunktionelle jordfordeling, samt hvorledes lodsejerne alternativt sikres fuld kompensation. Det er vigtigt, at der i samspil med nye vådområder ses på øvrige virkemidler som minivådområder og skovrejsning.

Grønt Danmarkskort

Landbrugsorganisationerne støtter visionen om, at der i Vejle planlægges for fysiske sammenhængende naturområder, landskaber og rekreativ tilgængelighed. Med et stigende fokus på at udvikle skovene, naturen og vandet i Vejle Kommune, ønsker vi gerne, at man ser landmænd og lodsejere som aktive medspillere i udviklingen af både natur og erhverv. Vi må dog samtidigt anføre at når det gælder udpegning af landbrugsarealer i omdrift til potentiel ny natur, så er der særligt behov for inddragelse og tæt dialog. Der skal være forståelse for at landmanden har investeret og indrettet sin drift i tillid til at disse arealer fortsat kan dyrkes. Der vil dog i mange tilfælde, særligt i fht arealer som i forvejen er mere ekstensivt dyrkede eller vanskeligt beliggende, være muligt at arbejde med naturforbedringer som samtidig kan øge værdien af den samlede ejendom. Når de mulige naturområder primært er udpeget på landbrugsjord, som i dag er i omdrift, vil vi derfor gerne opfordre til, at kommunen inddrager lodsejere og foreningen når der skal nytænkes og planlægges anderledes i det åbne land, præcis som det er tiltænkt med Vejle Landskabsplan. Vi savner dog en mere målrettet kommunikationsplan, der fokuserer på at holde lodsejere og landmænd orienteret undervejs i den lange proces. Det kunne f.eks. være oprettelse af et nyhedsbrev eller en Facebook side målrettet de enkelte projekter.

Der kan være mange forskellige løsninger for at imødekomme flere interesser, og vi ser også gerne, at kommunen overvejer hvorvidt projekter kan gennemføres via multifunktionel jordfordeling. Her stiller foreningerne sig naturligvis til rådighed, således inddragelse, ejerskab og fokus på frivillighed bliver kendetegn for nye projekter til at fremme skov, natur og vand i Vejle Kommune.

Når det Grønne Danmarkskort skal planlægges, er det vigtigt at fokusere på en videreudvikling af de allerede eksisterende, værdifulde naturområder, og at det herunder foretages så vidt muligt på kommunale og statslige arealer. For at nå målet om beskyttelse og pleje af naturarealerne frem til 2033, er det også vigtigt, at der tages højde for muligheden for at flytte natur med lav målsætning og lav naturværdi ved udlæg af erstatningsnatur. Det opfordrer landbruget til, at retningslinjerne lægges op til. Det kan være naturtyper som eksempelvis menneskeskabte mergelgrave og lignende der let lader sig genskabe med samme eller bedre naturværdi på en ny lokalitet, hvor mulighederne måske endda er bedre til at skabe forbedret natur.

Solcelleanlæg og biogas

I kampen for at nå et reduktionsmål på 70% CO₂ inden 2030, må Vejle Kommune sætte alle kræfter ind for at skabe de mest optimale rammer ved den grønne omstilling, der samtidig sikrer udvikling af

landbrugserhvervet. Anlæg til solceller og biogas kan bidrage med en høj reduktion af CO₂, sikre forsyning med vedvarende energi og bør prioriteres højt i klimareduktionskampen. Vejle Kommune bør derfor også forholde sig til, i hvilke områder kombinationen af flere redskabet kan placeres under hensyntagen til at dyrkningssikker landbrugsjord overordnet set fortsat stilles til rådighed til dyrkning af afgrøder. Her kan eksempelvis indtænkes solcelleanlæg placeret på kulstofrig lavbundsjord. Vi bemærker en begyndende interesse for at etablere solceller på tagflader af landbrugsbygninger og opfordrer i den forbindelse Vejle Kommune til at understøtte udnyttelsen af disse muligheder som supplement til etablering af anlæg på landbrugsjord. Ligeledes bør Vejle Kommune sikre, at biogasanlæg etableres i nærheden af de virksomheder, der kan sikre stabil levering af biomasse samtidig med, at infrastrukturen og vejnettet matcher den trafik, det vil skabe.

Renseanlæg

Landbrugsorganisationerne ønsker at Kommuneplanen sætter retningslinjer og mål for, hvordan spildevandet i Vejle Kommune håndteres. Det er Vejle-Fredericia Landboforenings holdning, at der bør være et lighedsprincip om beskyttelse af vores vandmiljø, gældende for såvel kommune som landbrug. Med et stigende fokus på overløb fra forældede rensningsanlæg, understreger det blot vigtigheden af, at Kommuneplanen forholder sig til, hvordan rensningsanlæggene kan forbedres og udbygges med tiden.

Når områder seperat kloakeres og der ønskes etablering af regnvandsbassiner, så bør kommunen i første omgang undersøge mulighederne for placeringen af disse på egne arealer. Såfremt det ikke er muligt, bør Vejle kommune og spildevandsselskabet tage kontakt til de omkringliggende lodsejere for at afsøge den lokale viden og ønsker for placeringen af et eventuelt regnvandsbassin. Her bør der også tages hensyn til markdriften og den omkringliggende natur.

Generel kommentar omkring infrastruktur og vejnettet

En del af landmændene har i kraft af strukturudviklingen deres arealer fordelt over større områder. Det er derfor afgørende, at markerne kan passes med den nødvendige maskinkraft.

Kommunen anbefales derfor følgende:

- at undgå forhindringer af kørsel med landbrugsmaskiner på eksisterende veje
- at undgå at lukke eksisterende adgang fra vej til mark (markoverkørsler)
- at undgå og hindre passage for landbrugsmaskiner i form af helleanlæg eller lignende
- at udforme vejbump og chikaner i områder med landbrugsrelateret færdsel så de problemfrit kan passeres med landbrugsmaskiner med tunge redskaber

Afsluttende kommentar

Landbrugsorganisationerne kvitterer for kommunen dialogbaserede tilgang og vil gerne opfordre til en fortsat god dialog omkring udviklingen af landbrugserhvervet i det åbne land. Erhvervet står overfor en række udfordringer, men ser også sig selv om et aktiv, der kan bidrage til en god og bæredygtig udvikling. Vi mener, at fortsættelse af den dialogbaserede planlægning og samarbejde er vejen til bedre og holdbare løsninger for alle parter.

Med venlig hilsen

Nis Hjort

Formand for Vejle-Fredericia Landboforening